

ترور شخصیتی امامزاده موسی مبرقع(ع) توسط متوکل

در گفتگو با حجت الاسلام شیری از محققین تاریخ امامزادگان و مدیر کل بازرسی سازمان اوقاف کشور، به بررسی شخصیت تاریخی حضرت موسی مبرقع(ع) و علت تخریب شخصیت ایشان توسط متوکل پرداخته شد که در ادامه می آید.

بسم رب المهدی(عج)

بیه گزارش پایگاه اینترنتی دست نوشته های معارفی امیرمحسن سلطان احمدی ([سلطان احمدی دات آی آر](#)): بیست و دوم ربیع الثانی برابر با سالروز وفات دردانه جواد الائمه(ع)، امامزاده عظیم الشأن حضرت موسی مبرقع(ع) در شهر مقدس قم است. وی فرزند بلافصل امام جواد(ع) و برادر امام هادی(ع) است که مادر این بزرگوار، بانوی پاک و باعفت حضرت سمانه مغربیه بوده است.

این امامزاده از دیر باز مورد احترام علما و مراجع معظم تقلید بوده است و بعد از حرم مطهر حضرت معصومه(س) و مسجد مقدس جمکران، سومین مکان مورد توجه زوار شهر مقدس قم است. آیت الله بروجردی، آیت الله مرعشی نجفی، آیت الله کشمیری، آیت الله بهجت، آیت الله ناصری دولت آبادی، آیت الله صافی گلپایگانی، آیت الله نوری همدانی، آیت الله جوادی آملی از جمله علما و بزرگانی که به این امامزاده مشرف شده اند و همواره زائران زیادی از اقصی نقاط مختلف ایران و کشورهای اسلامی به زیارت این امامزاده مشرف می شوند.

از آنجا که سالها توفیق خادمی این امامزاده نصیب شده و کرامات بیشماری از حضرتش مشاهده نمودم، امسال نیز به بهانه سالروز وفات این امامزاده جلیل القدر تصمیم به معرفی ایشان نمودم که توفیق شد، به صورت تلفنی با حجت الاسلام و المسلمین «شوزب شیری» مدیرکل مدیریت عملکرد و بازرسی سازمان اوقاف و امور خیریه کشور که بیش از ده سال به تحقیق درباره تاریخ امامزادگان سراسر کشور و زیارت این بزرگواران پرداخته و همچنین چندین سال مدیر کل اوقاف و امورخیریه استان قم بوده اند، درباره «درباره شخصیت و تاریخ هجرت حضرت موسی مبرقع(ع) به شهر مقدس قم» گفتگو نمایم که مشروح آن در ادامه از نظرتان می گذرد.

گفتگو و تنظیم: امیر محسن سلطان احمدی

حجت الاسلام و المسلمین شوزب شیری درباره تبیین جایگاه و معرفی شخصیت حضرت موسی مبرقع(ع) به جامعه گفت: این امامزاده لازم التعظیم بعد از حضرت فاطمه معصومه(س) تنها امامزاده بلا فصل در قم به شمار میرود و تبیین جایگاه ایشان امری لازم و ضروری است.

تولد حضرت موسی مبرقع(ع) در مدینه

این محقق حوزوی تاریخ امامزادگان درباره تاریخ ولادت حضرت موسی مبرقع(ع) بیان کرد: حضرت موسی مبرقع دومین فرزند پسر امام جواد(ع) است که دو سال بعد از تولد برادرشان امام هادی(ع)، در سال ۲۱۴ هجری قمری در مدینه به دنیا آمده است.

وی ادامه داد: حضرت موسی مبرقع(ع) حدود سی سال در مدینه زندگی کرد و با به امامت رسیدن برادرشان امام هادی(ع) به عنوان دهمین امام شیعیان، همواره همه مردم را به امامت برادرش امام هادی(ع) دعوت می کرد و خود نیز از حامیان امام هادی(ع) بود و از محضر امام هادی(ع) نیز بهره برده است.

هجرت به عراق در پی احضار متوکل

حجت الاسلام شیری با اشاره به علت مهاجرت موسی مبرقع(ع) از مدینه به سامرا و بغداد گفت: از آنجایی که متوکل امام هادی(ع) را به سامرا احضار نمود و امام را تحت الحفظ به سامرا آورده بود. بعد موسی مبرقع(ع) را نیز احضار نمود و ایشان را هم به سامرا آورد و مدتی هم ایشان در بغداد بودند.

این محقق تاریخ امامزادگان درباره علت احضار موسی مبرقع(ع) به سامرا توسط متوکل اظهار کرد: یکی از شاخص ترین فضائل موسی

مبرقع(ع) این بود که مردم را به امامت و اطاعت برادرش امام هادی(ع) دعوت می کرد و از طرفی بین مردم نیز نفوذ و محبوبیت خوبی داشت، بنابراین متوکل از این اقدام موسی مبرقع(ع) احساس خطر نمود و بعد از احضار برادرش حضرت امام هادی(ع) به سامرا، شخص موسی مبرقع(ع) را نیز به سامرا احضار نمود. لذا متوکل، بعد از احضار نمودن موسی مبرقع(ع) وی را خیلی اذیت و آزار نمود و به ایشان جسارت می کرد.

هجرت به قم به دستور امام هادی(ع)

حجت الاسلام شیری با بیان اینکه موسی مبرقع(ع) به دستور امام هادی(ع) بعد از آزارهای متوکل به قم هجرت نمود، گفت: با شدت گرفتن آزار و اذیت متوکل، شرایط برای موسی مبرقع(ع) تنگ شد و ایشان به امر امام هادی(ع) در سال ۲۵۶ هجری قمری به قم هجرت نمودند.

وی ادامه داد: موسی مبرقع(ع) به تنهایی به قم آمد که در ابتدای ورودش به قم چون برخی مردم وی را نمی شناختند او به کاشان رفت، و در کاشان مورد تکریم و احترام قرار گرفت. اما بعد از مدتی وقتی مردم قم ایشان را شناختند و متوجه شدند، فوری به کاشان رفتند و ایشان را با عزت و احترام به قم آوردند.

عزیمت خواهران و فرزندان موسی مبرقع(ع) به قم بعد از هجرت وی

حجت الاسلام شیری گفت: بعد از آمدن موسی مبرقع(ع) به قم و مستقر شدن ایشان در قم، خواهران موسی مبرقع(ع) از جمله زینب، امّ محمد و میمونه که دختران امام جواد(ع) بودند نیز به قم آمدند و بعد از سکونت در قم در همین شهر وفات نمودند و اکنون در کنار مرقد مطهر حضرت معصومه(س) به خاک سپرده شده اند. و سپس بعد از خواهران موسی مبرقع(ع) گروه سوم فرزندان وی بودند که به قم آمدند.

فرزندان موسی مبرقع(ع)

این محقق تاریخ امامزادگان درباره فرزندان موسی مبرقع(ع) گفت: جناب موسی مبرقع(ع) چند اولاد دارد که مشهور این است دو پسر به نام های احمد و محمد داشته که نسل وی از طریق احمد ادامه یافته است.

وی ادامه داد: جناب احمد یکی از اولاد پسر موسی مبرقع(ع) است که

وی به قم آمد و بنا به درخواست اهالی اصفهان به آنجا رفت و الان قبرش در اصفهان است. و پسر دوم موسی مبرقع(ع) جناب محمد نام داشت که محمد اعرج به او می گفتند، که وی اولادار هم نشد ولی حدوداً ۲۰ سال بزرگ سادات و نقیب قم بود و شخصیت بسیار جلیل القدری بود.

نوادگان و نسل موسی مبرقع(ع) / نسلی پر برکت

حجت الاسلام شیری درباره نوادگان و سادات نسل حضرت موسی مبرقع(ع) گفت: شاید یکی از امامزادگانی که در بین نوادگان پیامبر(ص) بیشتر اولاد را در بین سادات دارد، حضرت موسی مبرقع(ع) است.

وی ادامه داد: خداوند برکت خاصی به نسل حضرت موسی مبرقع داده است هم برکت در اولاد و هم برکات معنوی فراوانی به ایشان داده است. از جمله نسل سادات رضوی، تقوی، نقوی، برقی، ابن الرضا همه از حضرت موسی مبرقع(ع) هستند.

این محقق تاریخ امامزادگان افزود: از نسل جناب موسی مبرقع(ع) بعدها به کاشان، اصفهان، مشهد، همدان، یاسوج، بهبهان، شیراز، تهران، ری و دیگر نقاط کشور و حتی سایر ممالک از جمله هند، پاکستان، کشمیر، رفتند و امروز خیلی از زوار هندی و پاکستانی که به زیارت حضرت موسی مبرقع(ع) می آیند برخی از سادات و نسل همین بزرگوار هستند.

وی ادامه داد: امروز مزار مبارک حضرت موسی مبرقع(ع) خودش و نوه اش در یک ضریح هستند و در ضریح کناری آن مشهور به چهل اختران، حدود ۴۰ نفر دفن هستند که همه از نوادگان حضرت موسی مبرقع(ع) هستند.

ادامه نسل سادات رضوی بوسیله اولاد موسی مبرقع(ع)

حجت الاسلام شیری با اشاره به ادامه نسل سادات رضوی توسط موسی مبرقع(ع) گفت: حضرت امام رضا(ع) یک فرزند به نام امام جواد(ع) داشت و از امام جواد(ع) هم دو پسر به نام امام هادی(ع) و حضرت موسی مبرقع(ع) بوده است. که از امام هادی(ع)، امام عسکری(ع) و امام زمان(عج) به دنیا آمده است و خیلی از امام هادی(ع) سادات زیادی و نسلی باقی نمانده است.

وی ادامه داد: اما بعد از امام رضا(ع) نسل سادات در حضرت موسی مبرقع(ع) ادامه یافته است و ما هر چه سادات بعد از امام رضا(ع)

داریم، همه از نسل حضرت موسی مبرقع(ع) هستند.

علت مبرقع گفتن به ایشان

حجت الاسلام شیری در پاسخ اینکه چرا به موسی مبرقع(ع)، مبرقع گفته اند؟ بیان کرد: جناب موسی مبرقع(ع) همچون حضرت یوسف رخساره‌ی زیبا و جذابی داشتند که به هنگام عبورشان مردم دست از کسب و تجارت برداشته و به تماشای ایشان می‌ایستادند، به همین دلیل ایشان نقاب و برقع به چهره مبارک می‌انداختند و از این جهت به مبرقع معروف شدند.

مهمترین فعالیت های موسی مبرقع(ع) در قم

این محقق تاریخ امامزادگان در پاسخ به اینکه مهمترین فعالیت های موسی مبرقع(ع) در دوران سکونتش در قم چه بود، گفت: جناب موسی مبرقع(ع) با آمدنش به قم اقدام به جریان بخشی اقدامات شیعی نمود. ابتدا اینکه قم یک پایگاه برای اهل بیت(ع) بود و از طرفی دودمان اشعری زمینه خوبی برای فعالیت موسی مبرقع(ع) را فراهم کردند و بسیاری از املاک و باغات را در اختیار ایشان قرار دادند.

وی ادامه داد: همینطور دودمان اهل بیت(ع) و حتی اصحاب اهل بیت(ع) از جمله ذکریا بن آدم، علی ابن ابراهیم قمی در این شهر بودند و آنها محضر اهل بیت(ع) را درک کرده بودند و موقعیت مناسبی برای فعالیت تبلیغی حضرت موسی مبرقع(ع) بودند.

موسی مبرقع(ع) اولین مفسر قرآن و معارف اهل بیت(ع) در قم

حجت الاسلام شیری به برپایی کرسی تفسیر قرآن و معارف اهل بیت(ع) توسط موسی مبرقع(ع) در قم اشاره و بیان کرد: در تاریخ احوال موسی مبرقع(ع) در قم آمده که ایشان در قم تفسیر قرآن می گفتند و می توان گفت اولین شخصیتی که معارف اهل بیت(ع) و تفسیر قرآن را در قم رایج و برپا نمود ایشان بود.

ترور شخصیتی حضرت موسی مبرقع(ع) توسط متوکل

حجت الاسلام شیری به دشمنی متوکل با حضرت موسی مبرقع(ع) اشاره و بیان کرد: متوکل خیلی ملعون و خبیث و ظالم بود و به مخالفانش به طریق مختلف ضربه می زد؛ به نحوی که به برخی به آبروی آنها ضربه می زد، به برخی دیگر به اموال و خانه آنها ضربه می زد، و برخی را هم می کشت.

وی ادامه داد: از جمله کارهایی که متوکل بر علیه مخالفانش می زد ترور شخصیتی بود و حضرت موسی مبرقع(ع) هم چون بین مردم تبلیغ برادرشان امام هادی(ع) را می نمود و مردم را به امامت امام هادی دعوت می کرد و نزد مردم نیز حضرت موسی مبرقع(ع) بسیار آبرومند بود، لذا متوکل تصمیم گرفت در یک توطئه ای این احترام حضرت موسی مبرقع(ع) را از بین برود.

هتک حرمت امام هادی(ع) و موسی مبرقع(ع) در مجالس شراب متوکل

این محقق حوزوی بیان کرد: متوکل همیشه مجالس شراب تشکیل می داد و حتی دارد یک روز امام هادی(ع) را به اجبار به این مجالس شراب خواری برد و در حضور امام معصوم و حجت خدا حضرت هادی(ع) خودش مشروب می خورد و عیش و نوش می نمود که بدین صورت به امام هتک حرمت شود.

وی ادامه داد: در یکی از این مجالس شراب و عیش و نوش، متوکل به امام هادی(ع) می گوید یک شعر بخوان و امام شعری می خواند که مجلس متوکل را به هم می ریزد و می گوید:

باتو على قلل الأجمال تحرسهم
غلب الرجال فما أغنتهم القلل
و استنزلوا بعد عز عن معاقلهم
فاودعوا حفرا يا بئس ما نزلوا
ناداهم صارخ من بعد دفنهم
أين الأساور و التّيجان و الحلل
أين الوجوه التي كانت منعمه
من دونها تضرب الاستار و الكلل
فأصفح القبر عنهم حين سائلهم
تلك الوجوه عليها الدّود تنتقل

ماجرای حضور موسی مبرقع(ع) در مجلس شراب متوکل

حجت الاسلام شیری به حضور اجباری موسی مبرقع(ع) در یکی از این بزم های شراب متوکل اشاره و بیان کرد: متوکل در یکی از این جلسات برای اینکه شخصیت و محبوبیت حضرت موسی مبرقع(ع) را از بین ببرد، ایشان را به این مجلس شراب برد تا به وی هتک حرمت کند. و در آن مجلس و در حضور موسی مبرقع(ع)، متوکل شراب نوشید.

وی ادامه داد: همان طور که بیان شد مهمترین هدف متوکل از این کار به خاطر علت محبوبیت موسی مبرقع(ع) نزد مردم بود و موسی مبرقع(ع) نیز مردم را به اطاعت و امامت برادرش امام هادی(ع) دعوت می کرد، بدین منظور متوکل چنین تصمیمی گرفت تا با این کارش محبوبیت موسی مبرقع(ع) را از بین ببرد و شخصیت وی را ترور نماید.

این محقق تاریخ امامزادگان به این ماجرا اشاره و گفت: متوکل در دربارش فرد فاسقی به نام یعقوب یاسر بود که این شخص فرد خیثی بود و شراب درست می کرد و شراب می فروخت و ساقی تشکیلات متوکل بود.

وی ادامه داد: به این فرد فاسق و شراب فروش یاد دادند که برود و در بین مردم پخش کند که دیشب متوکل جلسه شرابی تشکیل داده بود و

حضرت موسی مبرقع(ع) نیز به این جلسه آمده است. و با این توطئه ناجوانمردانه و جعل حدیثی شخصیت موسی مبرقع(ع) را تخریب و وی را ترور شخصیتی نمودند.

تذکری درباره حضور موسی مبرقع(ع) در مجلس شراب متوکل

حجت الاسلام شیری با بیان تذکری درباره حضور موسی مبرقع(ع) در مجلس شراب متوکل گفت: و این نکته باید دقت شود، اگر متوکل این بزرگوار یا امام هادی(ع) را به مجلس شراب خواری برد، آن بزرگواران شراب ننوشیدند که کسی انتقاد کند، بلکه هدف شراب خواری در نزد آن بزرگواران بود تا بدین نحو هتک حرمت آنان صورت بگیرد.

وی ادامه داد: با این کار به حضرت موسی مبرقع(ع) هتک حرمت کردند و در جامعه هم پخش شد که ایشان در چنین مجلسی شرکت کرده است و برخی گفتند موسی مبرقع(ع) به چنین مجلس عیش و نوشی رفته است و برخی حتی باور کردند. تا جایی که چند نفر از علمای شیعه در دفاع کتاب هایی نوشتند.

دفاع محدث نوری از حضرت موسی مبرقع(ع) در کتاب بدر مشعشع

حجت الاسلام شیری به دفاع محدث نوری از حضرت موسی مبرقع(ع) اشاره و بیان کرد: بعد از این جریان سازی توکل در تخریب موسی مبرقع(ع) و باور کردن برخی از مردم، عده ای از علمای شیعه به دفاع از جناب موسی مبرقع(ع) پرداختند تا جایی که محدث نوری در این باره کتابی با عنوان **البدر المشعشع فی الاحوال الموسی مبرقع را نگارش نمود.**

وی ادامه داد: محدث نوری در این کتاب فریادش بلند است و در پاسخ به کسانی که منتقد حضور موسی مبرقع(ع) در مجلس متوکل هستند، می گوید ای مردم، ای علما و بزرگان، این پسر امام است و به خاطر اینکه مردم را به امامت و اطاعت از امام هادی(ع) دعوت می کرد و مردم هم حرف او را زمین نمی زدند، چنین توطئه ای برای تخریب وی کشیده اند.

این محقق تاریخ امامزادگان افزود: چرا برخی علمای گذشته به سخن ساقی دربار متوکل توجه کرده اند و این طرف را هم نمی بینند و فریاد صدها فقیه را نمی بینند.

محبوبیت و احترام حضرت موسی مبرقع(ع) در نزد علما و مراجع

حجت الاسلام شیری با اشاره به محبوبیت حضرت موسی مبرقع(ع) در نزد

علما و مراجع معظم تقلید گفت: اکنون مرقد مطهر حضرت موسی مبرقع(ع) در بین علما محترم هست، به نحوی که اکنون مراجع معظم تقلید به زیارت این امامزاده می آیند و چه جملات مهمی درباره حضرت موسی مبرقع(ع) بیان کرده اند که نشان از جایگاه و شخصیت والای ایشان است.

وی ادامه داد: خوشبختانه در سالهای اخیر مسئولین قم و هیئت امنای آستان مطهر حضرت موسی مبرقع(ع)، این مکان زیارتی را توسعه دادند و قدم های خوبی را در این راستا برداشتند.

حجت الاسلام شیری در پایان گفت: ان شاءالله همه در جهت معرفی این شخصیت بزرگوار به جامعه دست به دست هم بدهند تا غبار غربت از این امامزاده بزرگوار زدوده شود و نگذارند که ایشان غریب بماند و بدانند که در پیشگاه امام جواد(ع) رو سفید خواهید شد.

توصیه مرحوم آیت الله بهجت

گفتنی است؛ مرحوم آیت الله العظمی محمد تقی بهجت ضمن تشریف به این مکان زیارتی درباره حضرت موسی مبرقع(ع) فرمودند: «هر کس در راستای خدمت به آن بزرگوار(امامزاده موسی مبرقع علیه السلام) تلاش کند، مورد رضایت ائمه اطهار علیهم السلام و امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف قرار خواهد گرفت».

این امامزاده جلیل القدر و صاحب کرامات بیشمار در خیابان طالقانی (آذر) شهر مقدس قم- کوچه ۵۹ محله چهل اختران واقع شده است و هر روز شاهد حضور خیل عظیم زوار ایرانی و خارجی از سراسر جهان است.

پدیدآورنده:

به قلم: **امیر محسن سلطان احمدی**

(احمدی سیرجانی)

www.soltanahmadi.ir